

03a.

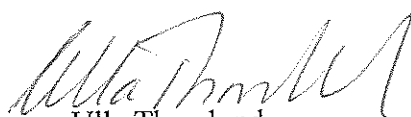
Till
Hässelby-Vällingby
stadsdelsnämnd
2016-03-10

Medborgarförslag om miljö, vegetariska livsmedel, djurhållning m.m.

Svar på medborgarförslag

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på medborgarförslaget.

Ulla Thorslund
stadsdelsdirektörMarie Janemar
stabschef

Sammanfattning

I sex inlämnade medborgarförslag lyfts olika frågor om miljö, vegetariska livsmedel, djurhållning m.m.

Förslag 1. Om växtdryck som norm istället för mjölk. 2. Om att inte pynta staden med oetiskt material, exempelvis påskfjädrar. 3. Om en vegetarisk dag per vecka i skolor och eventuellt äldreboenden. 4. Om upphandling av burägg. 5. Om djurtestade produkter. 6. Om vegetarisk dag som standard för ledamöter och kommunalt anställda.

Förvaltningen kan konstatera att staden redan har beslutat om delar av de föreslagna åtgärderna, andra är under framtagande medan några av förslagen ligger i tiden men kan behöva mer dialog för slutligt ställningstagande. När det gäller ekologiska livsmedel, vegetarisk mat, upphandling och inköp, har kommunfullmäktige beslutat om en tydlig inriktning.

Bilaga: Medborgarförslag om miljö, vegetariska livsmedel, djurhållning m.m.

Ärendets beredning

Detta ärende har utarbetats inom avdelningen för strategi och internservice.

Ärendet

I sex inlämnade medborgarförslag lyfts olika frågor om miljö, vegetariska livsmedel, djurhållning m.m.

Förslag 1 om växtdryck som norm:

Enligt förslagsställaren så är komjölk ett val som bör begränsas. Det skulle gynna Stockholm ur många aspekter att övergå till huvudsakligen växtbaserad dryck. Växtdryck, exempelvis av havre, har ett betydligt mindre klimatavtryck och kan även den närproduceras och gynna landskapet runt omkring oss. Skribenten föreslår att kommunens verksamheter inför växtdryck som norm, eftersom det ger klimat- och hälsofördelar, samt ökar djurens välfärd.

Förslag 2 om att inte pynta staden med oetiskt material:

Att smycka staden med färgglatt pynt under högtider, exempelvis påskfjädrar, är ett trevligt inslag i stadsmiljön. Enligt förslagsställaren kan dessvärre dessa utsmyckningar innebära stort lidande för djur. Fjädrar och dun kan tas från fåglar på två sätt; dels efter slakt, dels genom plockning av levande fåglar. De stora slakterierna i Sverige tar inte tillvara fjädrarna vid fågelslakt, fjädrarna importeras hit. Det är svårt att kontrollera en sådan lång importkedja och vara säker på att djurskyddet håller svensk standard. Det är alltså stor risk att de påskfjädrar som staden pyntas med, kommer från fåglar som plockats levande. Förslagsställaren ber därför kommunfullmäktige att ta tillfället i akt och visa att de säger nej till djurplågeri och ja till en stadsmiljö som sprudlar av djuretisk kreativitet. Skribenten yrkar därför att Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutar att av djuretiska skäl avstå från att pynta staden med material som har animaliskt ursprung, exempelvis påskfjädrar.

Förslag 3 om vegodag:

Förslagsställaren anser att djuren har rätt till sina liv och att vi måste förbättra djurens situation. Det kan vi enkelt bidra till genom att välja vegetarisk mat. Förutom djuretiska argument finns även mycket starka miljö-, klimat- och hälsomässiga skäl att äta mer vegetarisk mat. Skribenten yrkar att kommunen inför en vegetarisk dag i veckan i samtliga skolor samt eventuellt också äldreboenden.

Förslag 4 om upphandling av burägg:

Enligt den svenska djurskyddslagen ska djur ha möjlighet till ett för arten, naturligt beteende. Djurskyddsförordningen slår fast att hönor

som hålls för äggproduktion ska ha tillgång till rede, pinne och sandbad. Enligt förslagsställaren är det viktigt att Stockholms stad är med och gör skillnad för hönorna. Det kan man göra genom att välja bort buräggen i sina upphandlingar och inköp. Stockholms stad bör bli en buräggfri kommun. Ett sådant beslut skulle inte strida mot reglerna för offentlig upphandling, eftersom regelverket möjliggör att kvalitetskrav ställs. Skribenten föreslår att Hässelby-Vällingby Stadsdelsnämnd av djuretiska skäl fattar beslut om att inte upphandla eller köpa in burägg.

Förslag 5 om djurtestade produkter:

Förslagsställaren menar att djurskyddslagen slår fast att användningen av försöksdjur ska begränsas. Kommunerna har en viktig roll för att utvecklingen bort från djurförsök främjas. Skribenten menar att Stockholms stad upphandlar stora mängder hygien- och rengöringsprodukter och yrkar på att stadsdelsnämnden vid upphandlingar och inköp i första hand välja produkter som inte har testats på djur.

Förslag 6 om vegetarisk dag som standard för ledamöter och kommunalt anställda:

Hög köttkonsumtion är sammanlänkad med ökad risk för en mängd sjukdomar som är kostsamma för samhället. Samtidigt finns det mer säkra belägg nu för hur omfattande köttproduktionen driver på klimatförändringarna. Ett sätt att på kommunal nivå minska köttätandet är att göra det till ett val, så att det inte sker slentrianmässigt. När kommunen anordnar någon verksamhet där mat ingår, så är det alltid maträtter innehållande animalier som är norm och grundalternativet. Detta medborgarförslag föreslår istället att de som vill äta kött får själva önska specialkost. Detta förslag gäller enbart i de sammanhang där det serveras mat i samband med kommunal verksamhet. Mer specifikt, smörgåsar med köttpålägg under möten, samt exempelvis eventuella julbord i kommunens regi. Skribenten yrkar att Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd inför en vegetarisk dag som standard för verksamhet där mat serveras till anställda samt ledamöter av stadsdelsnämnden, och att kött därmed enbart serveras till dem som aktivt valt det.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen kan konstatera att staden redan har beslutat om delar av de föreslagna åtgärderna, andra är under framtagande medan några av förslagen ligger i tiden men kan behöva mer dialog för slutligt ställningstagande. När det gäller ekologiska livsmedel, vegetarisk mat, upphandling och inköp, har kommunfullmäktige beslutat om en tydlig inriktning.

I stadens budget för 2016 anges att andelen ekologisk mat i förskola och skola ska öka. Målet om 50 procent ekologisk mat är en del av stadens arbete för ett giftfritt samhälle. Staden ska verka för att minska livsmedlens miljöpåverkan, exempelvis genom ökad andel vegetarisk mat inom sina verksamheter. De flesta av stadens skolor serverar redan en vegetarisk maträtt dagligen som ett alternativ, somliga skolor har också en dag i veckan med enbart vegetarisk mat.

Staden ska också bidra till att den miljörelaterade informationen till medborgarna stärks samt att Stockholm ska bli en Fairtrade-city.

Ett förslag till nytt program för upphandling och inköp har utarbetats med utgångspunkten att kvaliteten i verksamheterna ska stärkas samt att höga miljökrav ska ställas. Staden ska i all upphandling ställa tydliga kvalitetskrav. Upphandlingsprogrammet ska också ta tydligt avstamp i perspektivet på offentlig upphandling som ett medel att driva utvecklingen i socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar riktning. Nämnden för offentlig upphandling (NOU) har klargjort att tydliga krav på en viss märkning av produkter inte är tillåtna. Däremot är det möjligt att ställa krav som tar fasta på exempelvis såväl sociala som miljömässiga aspekter, vilket också stadens upphandlingspolicy följdriktigt medger. I de mindre inköp som görs utanför stadens ramavtal uppmannas förvaltningens medarbetare, när så är möjligt, att välja ekologiskt, närodlat och Fairtrade-märkta varor.

Stadens inköpsstrategiska val som storskalig inköpare och verksamhetsutövare spelar en betydelsefull roll dels som föredöme men också för möjligheten att uppnå en hållbar utveckling.

Från: Insyn Sverige - Stockholms stad - Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd
<no_reply@insynsverige.se>
Skickat: den 30 november 2015 22:24
Till: Funktion SD04 Hässelby-vällingby
Ämne: Inkommet medborgarförslag från insynsverige.se

Rubrik: Medborgarförslag rörande växtdryck som norm

Förslag:

För en mjölkko är det ett tufft liv. I stort sett alla kalvar kommer till genom inseminering, en process som innebär att en veterinär för in ett rör i vaginan och vägleder det genom att ha en arm inne i kons ändtarm. Utan kalv blir det ingen mjölk och kalven tas raskt från mamman. Detta görs ungefär en gång om året. Kon kan därefter producera mer än 50 liter mjölk om dagen, en siffra som nåtts genom intensiv avel. Det är tillåtet att hålla henne inomhus 90% av hennes liv och det är vanligt att hålla henne uppbunden. Det är ingen tankeakrobatik att inse vilka konsekvenser det har för kon och hennes kropp, något som gör att hon dödas långt i förtid. Att detta är något vi serverar våra barn är bedrägligt och vi bör istället ta till vara på våra barns naturliga empati för andra varelser.

Ur ett hälsoperspektiv så går det att få samma vinster genom att använda berikad växtdryck, men utan de oönskade negativa aspekterna. Det finns flera som lärt sig att "Mjölk ger starka ben", en paroll som inte längre får användas då det inte är sant. Enligt ledande forskare på Harvard School of Public Health så är komjölk ett val som bör begränsas. Det skulle gynna Stockholm i många aspekter att övergå till huvudsakligen växtbaserad dryck.

Även klimatfrågan är en viktig del för att skapa en ansvarsfull och hållbar stad. Idag är det standard med en stor mjölkbehållare i skolmatsalen och andra kommunala bispisningar. Men den mjölk som vi tar från kon är inte klimateffektiv och som den klimatsmarta stad vi är så bör vi snegla mot smartare alternativ. Växtdryck, tex av havre, har ett betydligt mindre klimatavtryck och kan även den närproduceras och gynna landskapet runt omkring oss.

Mitt förslag är

att kommunens verksamheter inför växtdryck som norm, eftersom det ger klimat-och hälsofördelar, samt ökar djurens välfärd.

Namn:

Adress:

Postnummer:

Ort:

Telefon:

E-post:

Inkom 2015-11-30 22:24:02

Från: Insyn Sverige - Stockholms stad - Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd
<no_reply@insynsverige.se>
Skickat: den 30 november 2015 22:32
Till: Funktion SD04 Hässelby-vällingby
Ämne: Inkommet medborgarförslag från insynsverige.se

Rubrik: Medborgarförslag om att inte pynta staden med oetiskt material

Förslag:

Att smycka staden med färgglatt pynt under högtider, så som under påsken, är ett trevligt inslag i stadsmiljön. Dessvärre kan dessa utsmyckningar innebära stort lidande för djur.

Ett exempel är de påskfjädrar som kommunen pyntat staden med i påsktider. Dessa fjädrar kommer från fåglar. Fjädrar och dun kan tas från fåglar på två sätt; dels efter slakt av djuren, dels genom plockning av levande fåglar. De stora slakterierna i Sverige tar inte tillvara fjädrarna vid fågelslakt, utan fjädrarna importeras hit. Det är svårt att kontrollera en sådan lång importkedja och vara säker på att djurskyddet håller svensk standard. Det är alltså stor risk att de påskfjädrar som pyntas med kommer från fåglar som plockats levande. Det finns i princip heller inga syntetiska alternativ på marknaden.

Av denna anledning tycker jag att Hässelby- Vällingby stadsdelsnämnd ska säga nej till djurplågeriet där levande fåglar får sina fjädrar borttryckta och istället dekorera staden med etiska alternativ.

Varför inte använda återvunnet material, som inte har animaliskt ursprung? Kanske kan samarbeten med skolor resultera i kreativa utsmyckningar och alternativ till lidandet?

Stockholm är en stad full av kreativitet och konstnärlighet och jag är säker på att det finns spännande sätt att ta tillvara detta och förgylla stockholmsbornas vardag i de offentliga rummen, där djur inte kommer till skada. Jag ber därför kommunfullmäktige att ta tillfället i akt och visa att de säger nej till djurplågeri och ja till en stadsmiljö som sprudlar av djuretisk kreativitet.

Jag yrkar därför att Hässelby- Vällingby stadsdelsnämnd beslutar att av djuretiska skäl avstå från att pynta staden med material som har animaliskt ursprung (till exempel påskfjädrar).

Namn: _____

Adress: _____

Postnummer: _____

Ort _____

Telefon: _____

E-post _____

Inkom 2015-11-30 22:32:22

Från: Insyn Sverige - Stockholms stad - Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd
<no_reply@insynsverige.se>
Skickat: den 30 november 2015 22:40
Till: Funktion SD04 Hässelby-vällingby
Ämne: Inkommet medborgarförslag från insynsverige.se

Rubrik: Medborgarförslag angående vegodag

Förslag:

Djur är liksom människor kännande varelser med intressen och behov som måste tillgodoses. Förmågan att uppleva, känna smärta och lust, är gemensam för djur inklusive människan. Människor har möjlighet att välja att göra gott eller ont och har därmed ett särskilt ansvar för sina medvarelser.

Idag bidrar en allätare i genomsnitt till att 14 fåglar och däggdjur dödas årligen. Utöver detta tillkommer ca 2000 fiskar per person (anledningen till att siffran är så hög är att den inkluderar fiskar som används som djurfoder till de djur vi äter).

Några korta exempel om djuren i Sverige:

99 procent av grisarna hålls inomhus hela livet och vid någon dags ålder kastreras de flesta hangrisarna utan bedövning.

Ungefär en tredjedel av hönorna hålls i burar. Tupparna i äggindustrin är olönsamma och dödas därför efter kläckningen.

Många kycklingar får benproblem orsakade bland annat av den tillväxtinriktade aveln. De växer så snabbt att de får ont.

I mjölkindustrin, som inte går att skilja från köttindustrin eftersom en stor del av nötköttet kommer från djur inom mjölkindustrin, skiljs kor och kalvar från varandra kort efter födseln.

På slakterierna möts djuren av en främmande och många gånger skrämmande miljö.

Jag anser att djuren har rätt till sina liv och att vi måste förbättra djurens situation. Det kan vi enkelt bidra till genom att välja vegetarisk mat.

Förutom ovanstående djuretiska argument finns även mycket starka miljö-, klimat- och hälsomässiga skäl att äta mer vegetarisk mat.

Yrkande:

Att kommunen inför en vegetarisk dag i veckan i samtliga skolor (ev och äldreboenden).

Namn

Adress:

Postnummer ----

Ort:

Telefon:

E-post: -----

Inkom 2015-11-30 22:39:37

Från: Insyn Sverige - Stockholms stad - Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd
<no_reply@insynsverige.se>
Skickat: den 30 november 2015 22:43
Till: Funktion SD04 Hässelby-vällingby
Ämne: Inkommet medborgarförslag från insynsverige.se

Rubrik: Medborgarförslag angående upphandling av burägg

Förslag:

Enligt den svenska djurskyddslagen ska djur ha möjlighet att bete sig naturligt. Djur får således endast hållas så att deras hälsa främjas. Lagen är dock en ramlag, som lämnar över till regeringen och till Jordbruksverket att meddela detaljregler. Djurskyddsförordningen slår fast att hönor som hålls för äggproduktion ska ha tillgång till rede, pinne och sandbad. Flera viktiga funktioner utelämnas dock, t ex att de ska ha tillräckligt med utrymme. I dagens burar kan hönorna inte ens sträcka på vingarna ordentligt.

Kritiken mot att hålla hönor i små burar för produktion av ägg har varit massiv. Flera affärskedjor, däribland Hemköp, saluför av djuretiska skäl inte sådana ägg. Efterfrågan hos andra kedjor, t ex ICA, har tack vare kampanjer från djurrätts- och djurskyddsorganisationer minskat kraftigt. Konsumenterna ratar helt enkelt buräggen när de får veta sanningen bakom äggen, det vill säga vad hönorna utsatts för.

Kommunerna är också viktiga aktörer på konsumentområdet. Enligt min mening är det viktigt att vår kommun är med och gör skillnad för hönorna. Det kan man göra genom att välja bort buräggen i sina upphandlingar och inköp. Vår kommun bör bli en buräggsfri kommun. Ett sådant beslut skulle inte strida mot reglerna för offentlig upphandling, eftersom de möjliggör att man ställer kvalitetskrav.

Förslag till beslut:

Att Hässelby-Vällingby Stadsdelsnämnd fattar beslut om att av djuretiska skäl inte upphandla eller köpa in burägg.

Namn:

Adress:

Postnummer

Ort:

Telefon:

E-post

Inkom 2015-11-30 22:43:25

Från: Insyn Sverige - Stockholms stad - Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd
<no_reply@insynsverige.se>
Skickat: den 30 november 2015 22:46
Till: Funktion SD04 Hässelby-vällingby
Ämne: Inkommet medborgarförslag från insynsverige.se

Rubrik: Medborgarförslag rörande djurtestade produkter

Förslag:

Den svenska djurskyddslagen slår fast att användningen av försöksdjur ska begränsas. Det ska bland annat ske genom att alternativ till djurförsök ska användas när sådana finns och genom att djurförsök endast får utföras då det finns ett allmänintresse för det.

Jag delar den politiska strävan om att djurförsöken ska begränsas. Jag anser dessutom att kommunerna har viktiga roller att spela, inte minst som konsumenter, för att utvecklingen bort från djurförsök främjas.

Vår kommun upphandlar stora mängder hygien- och rengöringsprodukter för att ta ett exempel. Inom dessa områden finns det företag som idag är godkända av organisationen Djurens Rätt. Djurens Rätt är medlem i en internationell koalition som tagit fram två standarder för icke djurtestat, "Humane Cosmetics Standard (HCS) för kosmetika och hygienprodukter och "Household Products Standard (HHPS) för rengöringsprodukter.

Expertkunskaper finns alltså att tillgå på området om man vill göra goda djuretiska val.

Enligt min mening bör vår kommun, vid upphandlingar och vid inköp, genom att ställa frågor hämta in fakta om i vilken grad produkten eller de ingående råvarorna har testats på djur. Sedan bör produkter som inte har testats på djur väljas i första hand.

Yrkande:

Mitt förslag är att HÄSSELBY-VÄLLINGBY STADSDELSNÄMND fattar beslut om att av djuretiska skäl i första hand välja att upphandla eller köpa in produkter som inte är testade på djur.

Namn:

Adress:

Postnummer:

Ort:

Telefon:

E-post:

Inkom 2015-11-30 22:45:37

Från: Insyn Sverige - Stockholms stad - Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd
<no_reply@insynsverige.se>
Skickat: den 30 november 2015 22:52
Till: Funktion SD04 Hässelby-vällingby
Ämne: Inkommet medborgarförslag från insynsverige.se

Rubrik: Medborgarförslag angående vegetarisk dag som standard för ledamöter och kommunalt anställda
Förslag:

Enligt Jordbruksverket ligger idag köttkonsumtionen i Sverige på 86 kilo per invånare och år, vilket är 50 % mer än för bara 20 år sedan. Svenskarna har aldrig tidigare i historien konsumerat så mycket kött som vi gör nu, och trenden är uppåtgående. Vi äter 25 % mer kött än vad Livsmedelsverket rekommenderar, och myndigheten uppmanar oss nu till att minska intaget. Hög köttkonsumtion är sammanlänkad med betydligt ökad risk för en stor mängd sjukdomar, som är kostsamma för samhället. Samtidigt har vi mer säkra belägg nu än någonsin tidigare för hur omfattande köttproduktionen driver på klimatförändringarna. 2010 släppte Förenta Nationernas Miljöprogram (UNEP) en rapport där det konstaterades att världens höga konsumtion av kött är ohållbar ur miljösynpunkt. Med den kunskap vi har är det nu hög tid för oss att bryta trenden. Kampen mot klimathot och miljöförstöring står i direkt konflikt med dagens köttkonsumtion.

Ett sätt att på kommunal nivå minska köttätandet är att göra det till ett val, så att det inte sker slentrianmässigt. När kommunen anordnar någon verksamhet där mat ingår, så är det alltid maträtter innehållande animalier som är norm och grundalternativet. Det som är sämst ur klimatsynpunkt sanktioneras således av kommunen. De deltagare som väljer bort kött från sin kost är därför i nuläget tvungna att aktivt höra av sig i förväg. Detta medborgarförslag föreslår istället att de som vill äta kött får själva önska specialkost. Alla som vill äta kött i den kommunala verksamheten kommer även i fortsättningen att kunna välja kött. Men förhoppningen är att kommunalt anställda samt ledamöter i fullmäktige och nämnder reflekterar mer över sina matvanor, och för miljöns skull avstår från kött vid fler tillfällen än i dagsläget.

Med ett bifall av förslaget tydliggörs att köttkonsumtion är ett val, för var och en att aktivt ta ställning i. Vi tror att vana beslutsfattare som ofta förespråkar valfrihet kommer att ha lätt att göra detta lilla val. Detta förslag gäller enbart i de sammanhang där det äts mat i samband med kommunal verksamhet. Mer specifikt, skink- eller köttbullsmackor under möten, samt exempelvis eventuella julbord i kommunens regi. Den föreslagna policyn reglerar inte vad människor äter till lunch. Inte heller täcker förslaget Måltidsservice verksamhet beträffande skolor eller äldreomsorg. Dock skulle det vara önskvärt att en utredning gjordes kring utökning av denna policy till att i framtiden även gälla Måltidsservice menyplanering, efter det att HÄSSELBY-VÄLLINGBY STADSDELSNÄMND beslutsfattare har visat vägen.

Yrkande:

Att HÄSSELBY-VÄLLINGBY STADSDELSNÄMND inför en vegetarisk dag som standard för verksamhet där mat serveras till stadsdelsnämnd anställda samt ledamöter av stadsdelsnämnden, och att kött därmed enbart serveras till dem som aktivt valt det.

Namn: _____
Adress: _____
Postnummer: _____
Ort: _____
Telefon: _____
E-post: _____

Inkom 2015-11-30 22:51:37